

4.10.2021

VN/6059/2021

1. Ulkosuomalaisstrategia

1.1. Valtiovarainministeriön tavoiteasiakirja

1.1.1. Millaisiin tarpeisiin meidän on pyrittävä vastaavaan?

Verot

- Muuttuva ulkosuomalaisuus –kyselytutkimuksen ([linkki](#)) mukaan ulkosuomalaisten palvelutarpeet ovat moninaisia, mutta heille suunnatut palvelut tunnetaan melko huonosti. Suuri osa ulkosuomalaisista, erityisesti paluumuuttoa harkitsevat, kaipaavat tukea käytännön asioiden hoitamisessa suhteessa suomalaiseen yhteiskuntaan. Paluumuuttoa harkinneet ulkosuomalaiset kaipasivat eniten ohjausta ja neuvontaa liittyen erilaisiin etuuksiin, **verotukseen** ja yhteiskunnallisiin palveluihin. Verohallinnon sivuilta löytyy jo nyt kattavasti tietoa siitä, mitä Suomeen muutto tarkoittaa verotuksen näkökulmasta ja miten siihen voi varautua.
- Verotuksen osalta tulisi pyrkiä tarjoamaan ulkosuomalaisille selkeää ja kattavaa tietoa ulkosuomalaisten verotuskysymyksistä. Palvelut on tärkeää suunnitella ulkosuomalaisen koko perheelle, mukaan lukien mahdolliset lapset sekä puoliso, joka on valtaosalla perheellisistä vastaajista ulkomaalainen. Tietotarjontaa tulisi kohdistaa erityisesti paluumuuttoa suunniteleviin.

Sähköinen tunnistautuminen

- Jotta palveluiden käyttäminen onnistuu ulkomailta, tulisi sähköisen tunnistautumisen onnistua myös ulkomailta käsin, mieluiten myös ilman suomalaisten pankkien tunnuksia.
- VM on yhdessä Väestörekisterikeskuksen (nykyisin Digi- ja väestötietovirasto) kanssa kartoittanut mahdollisuuksia sähköisen tunnistautumisen kehittämiseksi v. 2018-2019 ja työtä jatketaan pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi osana digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen hanketta ([linkki](#)). Sen mukaisesti tavoitteena on myös *”tuottaa edellytykset ulkomaalaisen henkilön rekisteröinnille ja sähköiselle tunnistautumiselle Suomeen ja mahdollistaa Suomesta rajat ylittävä sähköinen tunnistaminen”*. Digitaalisen henkilöllisyyden kehittämisen hankkeen toimikausi on 8.10.2020 – 30.6.2023.

Digitaalisten palveluiden yleinen kehittäminen

- Laajempaan tarpeena on jatkaa **valtion digitaalisten palveluiden yleistä kehittämistä**. Tässä avainasemassa on muun muassa asiakirjojen helpon saatavuuden varmistaminen sekä asiakirjojen ja lomakkeiden sähköisen allekirjoittamisen edistäminen, jota tehdään mm. EU:n eIDAS-työssä.

Väestökirjanpitokunnan määrittäminen

- Ulkomailla vakinaisesti asuvan Suomen kansalaisen väestökirjanpitokunnaksi (vaalipiirin vaaliluettelon laatimista varten) katsotaan se kunta, joka viimeksi oli hänen kotikuntansa Suomessa. Monet ulkosuomalaiset kuitenkin kokevat, ettei hänellä ole kyseiseen kirjattuun kuntaan minkäänlaisia siteitä. Näin on tilanteissa, joissa henkilö on asunut vain lyhyen ajan ko. paikkakunnalla esimerkiksi opiskelun takia juuri ennen ulkomaille muuttamista. Väestökirjanpitokunnaksi on siten jäänyt paikkakunta, jossa hän on viimeksi asunut, mutta johon ulkomaille muuttaneella ei mahdollisesti ole minkäänlaisia tunne- ja/tai sukulaissiteitä. Koska eduskuntavaalien vaalipiiri määräytyy väestökirjanpitokunnan

mukaan, ei lyhyen oleskeluajan jälkeen muuttaja tunne vaalipiiriään ja kiinnostus äänestämiseen laskee ja äänestysinnon laskun lisäksi ulkopuolisuuden tunne lisääntyy. Tällä voi olla vaikutusta jopa kansallisidentiteettiin.

- Väestökirjanpitokunnan määrittymisen kehittämismahdollisuuksia ulkosuomalaisille tulisi tarkastella VM:n ja Digi- ja väestötietoviraston toimesta. Tulisi kartoittaa edellytykset ja mahdollisuudet muuttaa kotikuntalakia siten, että ulkosuomalaisen väestökirjanpitokunnaksi voitaisiin katsoa se kunta, joka viimeksi oli hänen kotikuntansa Suomessa, ellei hän itse ole ilmoittanut väestökirjanpitokunnakseen toista kuntaa, johon hänellä on katsottava olevan kiintein yhteys perhesuhteidensa ja/tai tunnesiteidensä johdosta. Ilmoitus väestökirjanpitokunnan muutoksesta voitaisiin ohjeistaa tehtäväksi Digi- ja väestötietovirastolle vapaamuotoisella kirjallisella ilmoituksella.

1.1.2. Millaisia toimia tarpeisiin vastaaminen vaatii?

1.1.3. Millaisia strategisia tavoitteita ja toimia voimme asettaa seuraavalle viidelle vuodelle?

Tavoite 1: Verotuksen kehittäminen ja neuvonta

- Toimi 1 Verotusta koskevien neuvontapalvelujen ajantasaisuuden selvittäminen

Tavoite 2: Digitaalisten palveluiden yleinen kehittäminen

- Toimi 1 Sähköisen tunnistautumisen kehittäminen
- Toimi 2 Asiakirjojen helpon saatavuuden varmistaminen

Tavoite 3: Väestökirjanpitokunnan määrittymisen kehittäminen

- Toimi 1 Väestökirjanpitokunnan määrittäminen ulkosuomalaisille